

FITAZĖS, GAUTOS IŠ *ESCHERICHIA COLI*, POVEIKIS MĖSINIŲ KALAKUTŲ PRODUKTYVUMUI, KAULŲ MINERALIZACIJAI IR LESALŲ VIRŠKINAMUMUI

Krzysztof Kozłowski, Jan Jankowski, Heinz Jeroch

Paukštinkystės katedra, Olštino Varmijos ir Mozūrijos universitetas

10-718 Olštinas, Oczapowskiego 5, Lenkija; tel. +48 89 523 3792; faks. +48 89 523 3323

el. paštas: kristof@uwm.edu.pl

Santrauka. Atlikti tyrimai su 600 „BUT Big 6“ kalakutais, analogų principu suskirstytais į 60 gardų, po 10 paukščių kiekviename. Kiekvieną iš šešių poveikio tyrimo grupių sudarė 10 gardų (kartotiniai bandymai), po 100 paukščių kiekvieno tyrimo metu. Talpinimo tankis – 2,5 paukščio 1 kv. metre. Kalakutai auginti iki 112 amžiaus dienų (16 savaičių) ir lesinti lesalais, kurių pagrindinės sudedamosios dalys buvo kukurūzai, sojų rupiniai ir kviečiai. I grupė (teigiamos kontrolės – PC) gavo lesalus, kurių sudėtyje buvo standartinis fosforo (P) ir kalcio (Ca) kiekis visais lesinimo etapais, o II grupė (neigiamos kontrolės – NC) lesinta sumažinto P ir Ca kiekio lesalais. III–VI grupės kalakutai gavo tokius pačius lesalus, kaip ir II grupė, bet su palaiptu didinama *Escherichia coli* fitazės doze, t. y. atitinkamai 125, 250, 500 ir 1000 FTU/ 1 kilogramui lesalo. Tyrimo metu nustatyti kalakutų produktyvumo parametrai (kūno masė, masės priaugis, lesalų suvartojimas ir lesalų konversija), blauzdikaulio mineralizacijos parametrai (pelenai, Ca, P, lyginamasis svoris, atsparumas trūkimui) ir tikrasis SM, P ir Ca virškinamumas klubinėje žarnoje. Atlikta ir skerdenų analizė (nustatyta skerdenos išeiga, raumenų ir pilvo riebalų santykis). Tyrimų duomenimis, veiksmingiausi buvo lesalai, papildyti *E. coli* fitazės 500–1000 FTU/ 1 kilogramui, produktyvumo rodikliai buvo beveik tapatūs nustatytiems PC grupėje. Visoms fitazė papildytus pašarus gavusioms paukščių grupėms buvo būdinga geresnė blauzdikaulio mineralizacija, pasireiškus didesniu pelenų ir didesniu (reikšmingai didesniu VI grupėje) fosforo kiekiu blauzdikaulio pelenuose palyginti su NC grupe (II). Skirtingas *Escherichia coli* fitazės kiekis nevienodai veikė SM virškinamumą klubinėje žarnoje. Gautas kreivinis dozės-atsako P virškinamumui pobūdis, kai reikšmingas fitazės poveikis nustatytas esant minimaliai dozei – 250 FTU/ 1 kilogramui. Fitazė taip pat reikšmingai pagerino Ca virškinamumą visų grupių kalakutams. Tarp skirtingų lesinimo bandymų nebuvo statistinio skerdenos kokybės parametru skirtumo.

Raktažodžiai: kalakutai, fitazė, produktyvumas, skerdenos išeiga, P kiekis, blauzdikaulio mineralizacija.